

יחסים מרחביים
המישור ליד שער הדמעות

הנציגים הערביים בתעידת אדיס-אבבה נדהמו להיחזק מה רבה ההשפעה הישרא... אלית בחבש, דיווח כתב העתון הגרמני די וולט. היחסים ההדוקים בין שתי המדינות, המתבטאים גם בהדרכת הצבא החבשי עלידי קצינים ישראליים, יש להם רקע מדיני ריאלי, וגם רקע מיסטי.

הרקע המיסטי ברור למדי: המסורת הייחוסת לבית קיסרי חבש מוצא ישראלי, כנצר הויתג ההיסטורי בין שלמה המלך ומלכת שבא. מכאן תוארו של מלך-המלך כים — גור אריה יהודה.

אולם הרקע המדיני הריאלי חשוב הרבה יותר. הוא גורם לכך שיחסי ישראל-חבש, בניגוד ליחסי ישראל עם כל מדינה אפריקאית אחרת, אינם תלויים על בלימה.

אי בים עויין. חבש היא מדינה נוצרית, המוקפת כמעט כולה מדינות מוסלמיות. מצפונה שוכנת סודאן המוסלמית ערבית, ממערב סודאן הדרומית, שבשטחה עובדי-האלילים עוברים במהירות לדת ה-איסלאם. מדרום ומזרח שוכנת סומאליה החדשה, בעלת הקנאות המוסלמית הקיצונית.

כל זה גורם לכך שחבש, כמו ישראל, מרגישה את עצמה כאי בים עויין, מחפשת בעלות-ברית מחוץ לטבעת-הכיתור. הברית עם ישראל נראית לה בטוחה ביותר. כי ישראל, בניגוד לברית-המועצות או ארצות-הברית, אינה מסוגלת להשתלט על חבש.

אולם גם זה אינו העיקר. חשוב עוד יותר המצב הגיאוגרפי המיוחד של חבש. חבש עצמה היא מדינה יבשתית, ללא מוצא לא יבשתי. רק אחרי מלחמת-העולם השנייה שניה צורף אליה חבל אריתריאה, השוכן על חוף ים-סוף. באריתריאה יש אוורים של אוכלוסיה מוסלמית, המושפעת מתעמולות רדיו קאהייה והרואה בקיסרות ה-חבשית שלטון זה.

הצרה היא שגם היציאה מנמל מסאווה האריתריאה אל הים הפתוח נתונה בסכנה. מצפון יכולה מצריים לחסום את תעלת סואץ בפני הספנות החבשית, כשבשאי חוסמת אותו בפני הספנות הישראלית. על כן נועדה חשיבות מברכת ליציאה הדרגתית — ואליה מופנות עיני חבש.

המוצא הדרומי של ים-סוף, שרוחבו כ-20 מיל, קרוי באב אלי-מנדב — שעה הידועות*. ארבע מדינות משקיפות על מיצר זה: תימן, עדן הבריטית, חבש וסומאליה הצרפתית. תימן כבר קשורה עם מצריים. סופה של עדן להצטרף, במקום או במאר, חר, אל המדינות הערביות החופשיות. הן חוף הצפוני של המיצר ימצא או כולו בידיים עוינות.

אוויר לפרח החדש. על כן נועדה חשיבות מברכת לגורל סומאליה הצרפתית. כי נמלה-הבריה שלה, גיבוטי, חולש למעשה על המיצר.

אוכלוסיית גיבוטי היא מוסלמית, והיא מושפעת מרדיו קאהייה. מלחים ישראליים, שנודדו למקום, מזהירים עלידי המישטרה שלא להיכנס לרחובות צדיים, להישאר ברחוב הראשי. אחרת צפויה להם סכנה של משפט-לינץ.

כל האומה הסומאלית חדרה רוח לאומי נוח קיצוני, בעלת גוון דתי. מפעם בעם השאיפה הלהטת לאחד את כל בתי העם הסומאלי במדינה אחת. שאיפה זו מאיימת על חבש (שחלקה הדרומי מאוכלס סומאליים) ועל קניה (שגם לה יש חבל סומאלי), והיא מביאה לשאיפה הטבעית לצרף את גיבוטי למדינת סומאליה.

לחבש היתה זאת מלכת-מחוח. הדבר עלול לא רק לחסום בפניה את היציאה אל הים הפתוח, אלא גם לחסום את הקשר עם ה-עולם. כי הרכבת היחידה לאדיס-אבבה, (הפרח החדש)** יוצאת מגיבוטי. רכבת זו דורשה לחבש כמו אחיר לנשימה. לכן מבקשת חבש להשפיע על צרפת שי-אם אי-פעם תצא ממושבה זו, תעביר אותה לידיה. בעלת-ברית טיבעית לשאיפה זו:

* הכוונה לדמעות הכושים, שנחטפו על-ידי סוחרים-עבדים ערביים במרח אפריקה, הובלו דרך מיצר זה לשווקי המרחב. לפי גירסה אחרת הכוונה לדמעות הימאים ש-ניספו במיצר המסוכן.
** השפה העיקרית של חבש, אמהאריית, היא שפה שמית. אדיס היא "חדש", "אבבה" היא המילה העברית "אב" (מתחרו עם לב), פרח.

להם לראשונה כי מזה כמה ימים שוהה בארץ זאן-זאק סרבאן-שרייבר, עורך ה-שבועון הצרפתי 'לאנספרס'.

בלי שרשרת זהב. בשביל מנהלי ה-תעמולה הרישמית היתה זאת מכה חמורה. כי יש להם שיטה בדוקה לטפל באורחים רבי-השפעה מסוג זה. — שיטת שרשרת-הזהב.

הם מקבלים אותם בנמלה-תעופה או ליד כביש האוניה, מעסיקים אותם 24 שעות ביממה בטליונים מודרניים, מבמכמים באוד-ניהם ללא הפסק את התעמולה הרישמית, דואגים כי לא יבואו בשום מגע עם אנשים בלתי-רצויים, העלולים להשמיץ באוזניהם דיעות אחרות.

בדרך כלל מצליחה שיטה זו — בעיקר מפני שהתעמולה הרישמית מצטיינת באמ-צעים בלתי-מוגבלים, והאורחים יודעים כי הליכתם בתלם הרישמית תביא להם אירוח יקר בחינם, תצלומים עם ראשי המדינה ו-שפע הנאות אחרות.

אולם סרבאן-שרייבר לא היה מעוניין ב-כל אלה. העורך הצעיר, הלוחם כימטע לבדו נגד כל השלטון הצרפתי, השנוא שינאת-מדת עלי-יו מרכזת-הבטחון הצרפתית וה-מפיץ ללא-יריע דיעות בלתי-פופולריות, קנה לו שם באומץ-לבד ואי-תלות. הוא היה מן הצרפתים הראשונים שתמכו במלחמת ה-שיחרור האלגירית. בתור עונש גוייס ל-צבא נשלח כחייל לאלגיריה, אך הצטיין שם וחזר לתפקידו כשיוקרתו גבוהה עוד יותר.

הלב הדררי. פגישתו עם העתונאים ה-מקומיים היתה בחזקת הלב הדררי. היה ברור כי סרבאן-שרייבר נדהם מגישת העו-נאים, שנראתה לו כשבוניסית, כמילי-טריסטית וכמנותקת מכל מציאות עולמית. ואילו העתונאים נדהמו לשמוע מפיו דעות שהמריצו אחד מהם לשאול בקול רם: "מניין לו דעות כאלה? הוא מדבר כמו העולם הזה?"

אמר העורך הצרפתי: מיבצע-סיני היה אסון לישראל. בריטניה וצרפת ציפצפו על האינטרס הישראלי, והיו מוכנים את המי-צע גם בלי ישראל. כיום מסתדרות שתי המדינות שוב עם מצריים, מתפייסות עמה, ורק ישראל נשארה שנואה על כולם, קרחה מכאן ומכאן.

חריפה עוד יותר היתה דעתו על עמדת ישראל כלפי מלחמת-השיחרור האלגירית. טען הוא: אלגיריה יכולה להיות כיום בלה הוא אדם מתון, אהוד על הצרפתים, מציאותי וקריר. אין הוא שונא את ישראל, ראל, למרות כל מה שישראל עשתה לו. גם היום יכולה ישראל לשנות את המצב, אם תנקוט יוזמה חדשה כלפי אלגיריה. סרבאן-שרייבר, שהוא עצמו ייפגש בימים הקרובים עם בן-בלה, גם רמז מה הדרך ליוזמה חדשה: תיחך של אנשי השמאל ה-צרפתי, המקובלים על הערבים ועל ישראל כאחד. אך היה ברור כי תיחך כזה לא יתכן כל עוד תומכת ישראל ביסודות החשוכים ביותר של הימין הצרפתי.

רמז רך. כאשר נשאל מדוע שמר על ביקורו בסוד כחום, השיב בחיך: "הרי הייתם עסקים עם אורח אחר?" רמז זה על ביקורו של פראנז'יווין שטראוס, השנוא על סרבאן-שרייבר עוד יותר משארל דה-גול, היה בעל משמעות ברורה.

עיריות

ראש ורגל

משפחת עובל ישבה בבית ידירה שב-שכונת גני-תקדה שלידי פתח-תקוה, ובי-ל-תה את ערב השבת בשיחת רעים, כאשר לפתע נכנס לחדר אחד מדיירי הסביבה. "אתה אביו של משה?" שאל את אבי ה-משפחה, אהרון. האב השיב בחיוב. "אם כן, גש מהר לבנין-המועצה. הבן שלך נפל ושבר רגל."

האב המבוהל מיהר למשרד. בחדר ה-מואר מצא את ראש המועצה, שלמה דובין, ואת בנו משה (11). "עברתי ליד הטלפון הציבורי וראיתי את הבן ועוד כמה ילדים משחקים במכשיר," סיפר ראש המועצה לאב. "גרשתי אותם משם ימשה נפל ב-ריצה ונחבל ברגל. כבר הזמנתי מונית להעביר אותו לבית-החולים."

התעניינות פתאומית. כעבור כמה דקות הגיעה המונית וראש המועצה, אשתו, הילד ואביו נסעו לבית החולים בילינסון. לאחר שהילד נתקבל לבית-החולים, חזרו (המשך בעמוד 10)

* כמעט אותם הדברים הושמעו בחודש שעבר בפני עתונאים ישראליים על-ידי השד האלגירי, בומאנג'ל באדיס-אבבה.

משודרת למוסלמים באריתריאה, בסומאליה ובחבש-הדרומית; ניסיון לעורר מהפכה נגד הקיסר בחבש עצמה. המלחמה בין ישראל ומצריים, הסוערת כרגע על אדמת איראן (ראה מסגרת), עלולה למצוא לה שדה-קרב נוסף גם בגבול החבשי.

אורחים

בעילום שם

הצרפתי הצעיר, שטייל בארץ לאורכה ולרוחבה, לא עורר תשומת-לב מיוחדת. אמר, נם בכל מקום קשר שיחה עם אורחים פשוטים מכל הסוגים, התעניין לדעת מה דעותיהם. אולם גם זה רגיל לגבי תיירים סקנינים.

רק ביום האחרון קיבלו כמה עתונאים לפתע הזמנה לסוד למשרדי מועדון הים התיכון, להיפגש שם עם האורת. אז נודע

ישראל, יודת צרפת, שכל הספנות שלה מאילת תלויה אף היא בשער-הדמעות ה-פתוח.

שדה-קרב נוסף. זהו הבסיס האיתן לברית, שהיא חזקה יותר מבריתה של יש-ראל עם שתי השותפות האחרות שלה ב-מרחב — תורכיה ואיראן. חבש קרובה ל-ישראל יותר מכל מדינה אחרת בעולם — ומזל לא-ישוער הוא שדווקא בה הוקם, זמנית, מרכז האיחוד האפריקאי.

כיום אי-אפשר להסתובב בחבש מבלי להיתקל, על כל צעד ושעל, בישראלים וב-השפעה ישראלית. דוברי-עברית מנהלים שרותים חיוניים רבים. הקיסר הריאקציוני, החושש מפני רבים מן המשכילים הצע-רים של ארצו, סומך באופן מוחלט על הישראלים בלבד.

פעולת-הנגד הערבית הצפויה: הגברת ה-תמיכה באיבי חבש; החרפת התעמולה ה-

החרפה!

ת'אחק

הטלאי הצהוב היה במשך דורות סמל הקיפות של היהודים ברחבי תבל. **הטלאי הצהוב** הפך סמל החרפה של שלטון הרשע. **המימשל הצבאי** הוא התגלמות הקיפות בישראל. **המימשל הצבאי** הוא התגלמות החרפה של שלטון ההסלייה.

נמחוק את החרפה!

הוועד היהודי-ערבי לביטול המימשל הצבאי, המאגד בקירבו את הגופים וחאישים שקיבלו על עצמם את עול המאבק, החליט להפיץ סמל אשר יאפשר לכל אדם בישראל לתת ביטוי אישי בולט לדרישתו לביטול החרפה הלאומית — המימשל-הצבאי.

אות המאבק — סמל המחיקה, בצבע שחור, על רקע צהוב.

אנו קוראים לאזרחי ישראל, יהודים וערבים:

ריכשו את הסמל — ועיזרו בכך להגדלת קרן המאבק לביטול המימשל הצבאי.

ענידו את הסמל — והפגינו בכך בפומבי את מאבקכם למען הצדק והשהיון.

הפיצו את הסמל — והגדילו את מחנה הלוחמים, עד שיקיף את כל אורחי המדינה.

מחיר הסמל נקבע בסך לירה אחת. אם יש בכוחך להגדיל את תרומתך למאבק — רכוש מספר סמלים, כגודל תרומתך, והפיצם בין מכריך וידייך.

את הסמלים אפשר להשיג מידי פעילי הוועד — וכן עלידי פניה ישרה לת.ד. 23113 בתל-אביב ות.ד. 4321 בחיפה, בצירוף המחאת-דואר בסך לירה אחת לכל סמל מבוקש.

נשא בגאון - אות ביטול הקלון!

הוועד היהודי-ערבי לביטול המימשל הצבאי